Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. lapkričio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 56 straipsnis – Laisvė teikti paslaugas – Apribojimai – Paslaugos vidaus rinkoje – Direktyva 2006/123/EB – Darbo teisė – Darbuotojų komandiravimas atlikti statybos darbų – Darbuotojų deklaravimas – Darbo užmokesčio dokumentų saugojimas ir vertimas – Mokėjimų sustabdymas – Paslaugų gavėjo mokama garantija – Baudos, kuri gali būti skirta paslaugų teikėjui, mokėjimo užtikrinimas“

Byloje C-33/17

dėl *Bezirksgericht Bleiburg / Okrajno sodišče Pliberk* (Bleiburgo apylinkės teismas, Austrija) 2017 m. sausio 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. sausio 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Čepelnik d.o.o.

prieš

Michael Vavti

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, M. Vilaras, E. Regan ir C. Toader, teisėjai A. Rosas, E. Juhász, L. Bay Larsen (pranešėjas), M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. vasario 26 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Čepelnik d.o.o.*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* R. Grilc, R. Vouk, M. Škof, M. Ranc ir *odvetnica* M. Erman,

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos G. Hesse,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Pavliš ir J. Vláčil,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos E. de Moustier ir R. Coesme,

* Proceso kalbos: vokiečių ir slovėnų.

– Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Tátrai, Z. Fehér ir G. Koós,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

– Slovėnijos vyriausybės, atstovaujamos A. Grum,

– Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Kellerbauer, L. Malferrari ir M. Kocjan,

susipažinęs su 2018 m. gegužės 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 56 straipsnio ir 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (VRI reglamentas) (OL L 159, 2014, p. 11) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Čepelnik d.o.o.* ir Michael Vavti ginčą dėl 5 000 EUR sumos, kurios pirmoji bendrovė reikalauja iš M. Vavti pagal statybų rangos sutartį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006, p. 36) 7 ir 14 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(7) Šia direktyva sukuriamas bendras teisinis pagrindas, kuris naudingas daugeliui paslaugų, kartu atsižvelgiant į kiekvieno veiklos tipo ar profesijos ypatumus ir jų reglamentavimo sistemą. <…> Būtina numatyti darnų priemonių rinkinį, apimantį konkrečių sričių derinimą, administracinį bendradarbiavimą, nuostatą dėl laisvės teikti paslaugas ir skatinimą kurti tam tikrų sričių elgesio kodeksus. Taip derinant atskirų valstybių teisės aktus turėtų būti užtikrintas aukštas Bendrijos teisinės integracijos laipsnis ir aukšta bendrų interesų tikslų apsauga, ypač vartotojų apsauga, kas yra būtina siekiant sukurti valstybių narių abipusį pasitikėjimą. Šioje direktyvoje atsižvelgiama į kitus bendruosius tikslus, įskaitant aplinkosaugą, visuomenės saugumą ir visuomenės sveikatą, ir būtinybę laikytis darbo teisės.

<…>

(14) Ši direktyva neturi įtakos nei įdarbinimo sąlygoms, įskaitant ilgiausią darbo ir trumpiausią poilsio laiką, trumpiausias mokamas metines atostogas, minimalią užmokesčio normą, taip pat sveikatą, saugą ir higieną darbe, kurias valstybės narės taiko laikydamosi Bendrijos teisės, nei socialinių partnerių santykiams, įskaitant teisę derėtis ir sudaryti kolektyvinius susitarimus, streikuoti ir imtis kolektyvinių darbuotojų interesų gynimo veiksmų pagal Bendrijos teisei neprieštaraujančią nacionalinę teisę ir praktiką, taip pat ši direktyva netaikoma laikinojo įdarbinimo agentūrų teikiamoms paslaugoms. Be to, ši direktyva neturi įtakos valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktams.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva neturi įtakos darbo teisei, t. y. jokioms teisės ar sutartinėms nuostatoms dėl įdarbinimo sąlygų, darbo sąlygų, įskaitant sveikatą ir saugą darbe, ir darbdavio bei darbuotojo santykių, kurias pagal Bendrijos teisei neprieštaraujančią nacionalinę teisę taiko valstybės narės. Be to, ši direktyva neturi įtakos valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktams.“

Austrijos teisė

5 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos *Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz* (Darbo sutarčių teisės suderinimo įstatymas, *BGBl.*, 459/1993, toliau – AVRAG) 7b straipsnio 3 ir 8 dalyse numatyta:

„3. Darbdavys, kaip tai suprantama 1 dalyje, turi <…> Centriniame kontrolės ir neteisėto užimtumo biure deklaruoti darbuotojo, komandiruoto atlikti darbą Austrijoje, įdarbinimą ne vėliau kaip vieną savaitę prieš darbo pradžią <…>

<…>

8. Jei darbdavys, kaip tai suprantama 1 dalyje,

1) pažeisdamas 3 dalies nuostatas pradinės deklaracijos arba deklaracijos dėl *ex post* pakeitimų (pakeitimo deklaravimas) nepateikia arba pateikia ją pavėluotai ar neišsamią <…>

<…>

jis padaro administracinį nusižengimą, ir už kiekvieną atitinkamą darbuotoją regioninės valdžios institucija jam skiria baudą <…>“

6 AVRAG 7i straipsnio 4 dalis suformuluota taip:

„Asmuo, kuris kaip:

1) darbdavys, kaip tai suprantama pagal 7 straipsnį, 7a straipsnio 1 dalį arba 7b straipsnio 1 ir 9 dalis, pažeisdamas 7d straipsnį nepateikia darbo užmokesčio dokumentacijos,

<…>

padaro administracinį nusižengimą, ir už kiekvieną atitinkamą darbuotoją regioninės valdžios institucija jam skiria baudą <…>“

7 AVRAG 7m straipsnyje numatyta:

„1. Kai pagrįstai įtariama, kad padarytas administracinis nusižengimas pagal 7b straipsnio 8 dalį, 7i straipsnį arba 7k straipsnio 4 dalį, ir kai dėl tam tikrų aplinkybių reikia daryti prielaidą, kad patraukti atsakomybėn arba taikyti sankcijas bus neįmanoma arba gerokai sunkiau dėl su darbdavio (rangovo) arba darbo jėgos teikėjo asmeniu susijusių priežasčių, mokesčių institucijos, remdamosi pagal 7f straipsnį atliktais tyrimais, ir Statybos darbuotojų apmokamų atostogų ir išeitinių išmokų fondas gali raštu pareikalauti, kad užsakovas arba – darbo jėgos teikimo atveju – darbdavys nemokėtų dar mokėtino atlyginimo arba užmokesčio už darbo jėgos teikimą arba jo dalies (mokėjimo sustabdymas). <…>

<…>

3. Kai pagrįstai įtariama, kad padarytas administracinis nusižengimas pagal 7b straipsnio 8 dalį, 7i straipsnį arba 7k straipsnio 4 dalį, ir kai dėl tam tikrų aplinkybių reikia daryti prielaidą, kad patraukti atsakomybėn arba taikyti sankcijas bus neįmanoma arba gerokai sunkiau dėl su darbdavio (rangovo) arba darbo jėgos teikėjo asmeniu susijusių priežasčių, regioninės valdžios institucija gali sprendimu pareikalauti, kad užsakovas arba – darbo jėgos teikimo atveju – darbdavys dar mokėtiną atlyginimą arba užmokestį už darbo jėgos teikimą arba jo dalį sumokėtų kaip garantiją per pagrįstą laikotarpį. <…>

<…>

5. Mokėjimas pagal 3 dalį panaikina užsakovo arba darbdavio įsiskolinimą rangovui ar darbo jėgos teikėjui.

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

8 *Čepelnik* yra ribotos atsakomybės bendrovė, įsteigta Slovėnijoje.

9 Ši bendrovė sudarė su M. Vavti rangos sutartį dėl statybos darbų vykdymo jo name Austrijoje; bendra darbų vertė 12 200 EUR.

10 Šalys susitarė dėl 7 000 EUR avanso ir M. Vavti jį sumokėjo.

11 2016 m. kovo 16 d. *Finanzpolizei / Finančna policija* (Austrijos finansų policija) atliko patikrinimą statybvietėje ir nustatė, kad, pirma, *Čepelnik* nepranešė kompetentingai nacionalinei institucijai apie dviejų komandiruotų darbuotojų darbą ir taip pažeidė AVRAG 7b straipsnio 8 dalies 1 punktą, siejamą su AVRAG 7b straipsnio 3 dalimi, ir, antra, ši bendrovė neturėjo keturių komandiruotų darbuotojų darbo užmokesčio dokumentų vokiečių kalba ir taip pažeidė AVRAG 7i straipsnio 4 dalies 1 punktą, siejamą su AVRAG 7d straipsnio 1 dalies pirmaisiais dviem sakiniais.

12 Konstatavusi pažeidimus, finansų policija nurodė M. Vavti sustabdyti atlyginimo už darbus mokėjimą. Ji taip pat kreipėsi į *Bezirkshauptmannschaft Völkermarkt / Okrajno glavarstvo Velikovec* (Felkermarkto apskrities administracija, Austrija) su prašymu įpareigoti jį sumokėti mokėtino atlyginimo už darbus, t. y. 5 200 EUR dydžio, garantiją.

13 2016 m. kovo 17 d. sprendimu Felkermarkto apskrities administracija patenkino šį prašymą ir įpareigojo M. Vavti sumokėti 5 200 EUR dydžio garantiją, skirtą baudos, kuri gali būti skirta *Čepelnik* per vėlesnę procedūrą, sumokėjimui užtikrinti. M. Vavti neapskundė minėto sprendimo ir 2016 m. balandžio 20 d. sumokėjo garantiją.

14 2016 m. spalio 11 ir 12 d. teismo sprendimais *Čepelnik* skirtos atitinkamai 1 000 EUR ir 8 000 EUR baudos už du administracinius nusižengimus, nustatytus per 2016 m. kovo 16 d. finansų policijos atliktą patikrinimą. 2016 m. lapkričio 2 d. *Čepelnik* apskundė šiuos sprendimus. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo dieną šie skundai dar buvo nagrinėjami.

15 Užbaigusi darbus, *Čepelnik* pareikalavo iš M. Vavti sumokėti 5 000 EUR. Šiam nesumokėjus, *Čepelnik* kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme M. Vavti teigė sumokėjęs 5 200 EUR garantiją Felkermarkto apskrities administracijai, todėl nesąs skolingas šios sumos *Čepelnik*. Remiantis taikomais Austrijos teisės aktais, garantijos sumokėjimas iš tiesų panaikino įsiskolinimą.

17 Šiomis aplinkybėmis *Bezirksgericht Bleiburg / Okrajno sodišče Pliberk* (Bleiburgo apylinkės teismas, Austrija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar SESV 56 straipsnį ir [Direktyvą 2014/67] reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybei narei draudžiama reikalauti, kad joje įsikūręs užsakovas sustabdytų mokėjimą ir sumokėtų likusios nesumokėtos atlyginimo už darbą dalies dydžio garantiją, kai mokėjimo sustabdymas ir garantijos sumokėjimas skirtas tik užtikrinti galimai baudai, kuri po atskiro proceso galėtų būtų skirta kitoje valstybėje narėje įsteigtam paslaugų teikėjui?

2. Jei atsakymas į šį klausimą neigiamas:
   a. Ar SESV 56 straipsnį ir [Direktyvą 2014/67] reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybei narei draudžiama reikalauti, kad joje įsikūręs užsakovas sustabdytų mokėjimą ir sumokėtų likusios nesumokėtos atlyginimo už darbą dalies dydžio garantiją, kai kitoje Sąjungos valstybėje narėje įsteigtas paslaugų teikėjas, kuriam turi būti skirta bauda, neturi teisės apskųsti sprendimo nurodyti sumokėti garantiją, o užsakovo pateiktas skundas dėl tokio sprendimo nesustabdo šio sprendimo vykdymo?
   b. Ar SESV 56 straipsnį ir [Direktyvą 2014/67] reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybei narei draudžiama reikalauti, kad joje įsikūręs užsakovas sustabdytų mokėjimą ir sumokėtų likusios nesumokėtos atlyginimo už darbą dalies dydžio garantiją vien todėl, kad paslaugų teikėjas įsteigtas kitoje Sąjungos valstybėje narėje?
   c. Ar SESV 56 straipsnį ir [Direktyvą 2014/67] reikia aiškinti taip, kad pagal šias nuostatas valstybei narei draudžiama reikalauti, kad joje įsikūręs užsakovas sustabdytų mokėjimą ir sumokėtų likusios nesumokėtos atlyginimo už darbą dalies dydžio garantiją, nors ši suma dar nėra mokėtina, o galutinė mokėtina atlyginimo už atliktą darbą suma dar nėra apskaičiuota, atsižvelgiant į priešpriešinius reikalavimus ir teisę sustabdyti mokėjimą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumo

18 Austrijos vyriausybė tvirtina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, nes Teisingumo Teismo atsakymas nėra reikalingas, kad nacionalinis teismas galėtų priimti sprendimą pagrindinėje byloje.

19 Šiuo klausimu ji teigia, kad prejudiciniai klausimai susiję su administracine procedūra, per kurią užsakovas įpareigojamas sustabdyti mokėjimus ir sumokėti garantiją, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pareikštas tik civilinis ieškinys dėl sumokėjus garantiją dar nesumokėtos darbų kainos. Nagrinėdamas šį ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atsižvelgti tik į tai, kad nustatytos garantijos sumokėjimas atleidžia užsakovą nuo įsiskolinimo kontrahentui; jis negali pakeisti ar panaikinti sprendimo dėl įpareigojimo sumokėti garantiją. Toks sprendimas gali būti ginčijamas tik per atskirą administracinį procesą.

20 Šiuo klausimu primintina, kad vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimui tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes turi įvertinti tai, ar reikia pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir kokia Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarba. Todėl, kadangi pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą (2018 m. birželio 5 d. Sprendimo *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, C-210/16, EU:C:2018:388, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

21 Remiantis tuo, darytina išvada, kad nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinius pagrindus ir faktines aplinkybes, kurių Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atmesti nacionalinio teismo pateiktą prašymą, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, kurios būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

22 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ginčas pagrindinėje byloje glaudžiai susijęs su priemonių, kurios yra prejudicinio klausimo dalykas, padariniais, nes atsakymas į klausimą, ar šios priemonės suderinamos su Sąjungos teise, gali turėti įtakos šio ginčo baigčiai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad atsisakymą sumokėti *Čepelnik* 5 000 EUR sumą, atitinkančią dar nesumokėtą statybos darbų kainą, M. Vavti motyvavo tuo, kad, remiantis AVRAG 7m straipsnio 5 dalimi, įvykdęs jam pagal šio įstatymo 7m straipsnio 3 dalį nustatytą įpareigojimą sumokėti 5 200 EUR garantiją, jis buvo atleistas nuo įsiskolinimo *Čepelnik*.

23 Šiomis aplinkybėmis prašymo išaiškinti Sąjungos teisę negalima pripažinti visiškai nesusijusiu su pagrindinės bylos faktais ar dalyku.

24 Be to, Austrijos vyriausybės argumentai dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinumo iš dalies grindžiami tuo, kad pagal nacionalinę teisę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismas, nagrinėdamas pagrindinę bylą, negali priimti sprendimo dėl *Čepelnik* skirtų baudų, todėl reikia priminti, jog kadangi per SESV 267 straipsnyje numatytą procedūrą tik šis teismas gali aiškinti nacionalinės teisės nuostatas (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 28 punktas), šių argumentų nepakanka norint paneigti šio sprendimo 21 punkte nurodytą svarbos prezumpciją.

25 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

26 Klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 56 straipsnis ir Direktyva 2014/67 turi būti aiškinami kaip draudžiantys valstybės narės teisės nuostatas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurias kompetentingos valdžios institucijos gali įpareigoti šioje valstybėje narėje įsikūrusį užsakovą sustabdyti mokėjimus kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam savo kontrahentui arba sumokėti dar nesumokėtos statybos darbų kainos dydžio garantiją, skirtą baudos, kuri gali būti skirta šiam kontrahentui, jei bus nustatyta pirmosios valstybės narės darbo teisės pažeidimų, sumokėjimui užtikrinti.

Pirminės pastabos

27 Pirmiausia pažymėtina, kad, kaip generalinis advokatas pabrėžė išvados 41 punkte, iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų galima daryti išvadą, kad Direktyva 2014/67, kurios perkėlimo terminas, nustatytas jos 23 straipsnyje, baigėsi 2016 m. birželio 18 d., į Austrijos teisę buvo perkelta 2016 m. birželio mėn. priimtu įstatymu, o jis įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d. Kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamos aplinkybės susiklostė 2016 m. kovo mėn., Direktyva 2014/67 joms netaikoma, todėl nėra reikalo atsakyti į prejudicinius klausimus, kiek jie susiję su šia direktyva (pagal analogiją žr. 2014 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *De Clercq ir kt.*, C-315/13, EU:C:2014:2408, 49–51 punktus).

28 Be to, keli suinteresuotieji asmenys, pateikę pastabas Teisingumo Teismui, teigė, kad savo atsakymą į prejudicinius klausimus jis taip pat turėtų grįsti Direktyva 2006/123.

29 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal šios direktyvos 1 straipsnio 6 dalį ji „neturi įtakos darbo teisei“.

30 Remiantis ta pačia nuostata, sąvoka „darbo teisė“ pagal šią direktyvą apima teisės ar sutartines nuostatas dėl įdarbinimo sąlygų, darbo sąlygų, įskaitant sveikatą ir saugą darbe, ir darbdavio bei darbuotojo santykių, kurias valstybės narės taiko pagal Sąjungos teisei neprieštaraujančius nacionalinės teisės aktus.

31 Kaip matyti, Direktyvos 2006/123 1 straipsnio 6 dalyje, siejamoje su šios direktyvos 14 konstatuojamąja dalimi, sąvoka „darbo teisė“ apibrėžta plačiai.

32 Šioje nuostatoje nedaromas skirtumas tarp, pirma, materialinių darbo teisės normų ir, antra, taisyklių, apimančių priemones, kuriomis užtikrinamas šių materialinių normų laikymasis ir už jų nesilaikymą skirtų sankcijų veiksmingumas.

33 Taip pat pažymėtina, kad, kaip matyti iš šios direktyvos 7 konstatuojamosios dalies, ją priimdamas Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti pusiausvyrą tarp tikslo pašalinti kliūtis paslaugų teikėjo įsisteigimo laisvei ir laisvam paslaugų judėjimui ir reikalavimo užtikrinti aukštą bendros svarbos tikslų, įskaitant būtinybę laikytis darbo teisės, apsaugą (pagal analogiją žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Femarbel*, C-57/12, EU:C:2013:517, 39 punktą).

34 Nacionalinės teisės nuostatose, kaip antai nagrinėjamose pagrindinėje byloje, įtvirtinant atgrasomąsias priemones, skirtas materialinių darbo teisės normų laikymuisi užtikrinti, ir taisykles, skirtas už šių materialinių normų nesilaikymą skirtų sankcijų veiksmingumui užtikrinti, padedama užtikrinti aukštą bendros svarbos tikslo, t. y. būtinybės laikytis darbo teisės, apsaugą.

35 Vadinasi, sąvoka „darbo teisė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/123 1 straipsnio 6 dalį, apima tokias nacionalinės teisės nuostatas.

36 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Direktyva 2006/123 netaikoma priemonėms, kaip antai numatytoms pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinės teisės nuostatose, tačiau reikia patikslinti, kad, remiantis šios direktyvos 1 straipsnio 6 dalies formuluote, ši išvada neatleidžia nuo pareigos patikrinti, ar šios teisės nuostatos suderinamos su Sąjungos teise, visų pirma su SESV 56 straipsniu, kuris nurodytas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimuose.

Dėl laisvo paslaugų teikimo apribojimo

37 Pirmiausia primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją laisvės teikti paslaugas apribojimu laikomos visos priemonės, kurios draudžia šią laisvę, trukdo ją įgyvendinti arba daro šį įgyvendinimą mažiau patrauklų (2017 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Vanderborght*, C-339/15, EU:C:2017:335, 61 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

38 Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 56 straipsniu suteikiama teisių ne vien paslaugų teikėjams, bet ir šių paslaugų gavėjams (2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *X*, C-498/10, EU:C:2012:635, 23 punktas ir 2014 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *De Clercq ir kt.*, C-315/13, EU:C:2014:2408, 52 punktas).

39 Reikia konstatuoti, kad dėl priemonių, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, kuriomis užsakovas įpareigojamas sustabdyti mokėjimus savo kontrahentui ir sumokėti dar nesumokėtos statybos darbų kainos dydžio garantiją, kilus pagrįstų įtarimų, kad paslaugų teikėjas padarė administracinį nusižengimą – pažeidė nacionalinės darbo teisės aktus, atitinkamoje valstybėje narėje įsisteigę užsakovai gali būti atgrasyti kreiptis į kitoje valstybėje narėje įsisteigusius paslaugų teikėjus, o pastarieji – siūlyti pirmiesiems savo paslaugas.

40 Iš tiesų, kaip generalinis advokatas pažymėjo išvados 37 ir 38 punktuose, tokiomis priemonėmis, be kita ko, atitinkamų paslaugų gavėjas, pirma, įpareigojamas iš anksto sumokėti likusį atlyginimą už darbus, todėl jis netenka galimybės išsaugoti šio atlyginimo dalies kaip kompensacijos už netinkamai arba pavėluotai atliktus darbus, kaip įprastai numatyta taikomuose nacionalinės teisės aktuose. Antra, dėl tų pačių priemonių kitose valstybėse narėse įsteigti paslaugų teikėjai netenka teisės reikalauti iš Austrijoje esančių klientų sumokėti likusią atlyginimo už suteiktas paslaugas dalį, todėl jiems kyla pavėluotų mokėjimų rizika.

41 Dėl šių priežasčių tokios priemonės, kokios numatytos pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinės teisės nuostatose, turi būti pripažintos įtvirtinančiomis laisvės teikti paslaugas apribojimą.

Dėl laisvės teikti paslaugas apribojimo pateisinimo

42 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nacionalinės priemonės, galinčios apriboti galimybę pasinaudoti SESV užtikrintomis pagrindinėmis laisvėmis ar naudojimąsi jomis padaryti mažiau patrauklų, vis dėlto gali būti leistinos, jeigu jos atitinka privalomuosius bendrojo intereso pagrindus, yra tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas reikalinga jam pasiekti (2017 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Lahorgue*, C-99/16, EU:C:2017:391, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Nagrinėjamu atveju Austrijos vyriausybė mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas laisvės teikti paslaugas apribojimas pateisinamas darbuotojų socialinės apsaugos, kovos su sukčiavimu, visų pirma, socialinės rūpybos srityje, ir piktnaudžiavimo prevencijos tikslais.

44 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad darbuotojų socialinė apsauga, kova su sukčiavimu, visų pirma, socialinės rūpybos srityje, ir piktnaudžiavimo prevencija yra tikslai, kurie gali būti pripažinti laisvės teikti paslaugas apribojimą galinčiais pateisinti privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais (šiuo klausimu žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Komisija / Belgija*, C-577/10, EU:C:2012:814, 45 punktą ir 2014 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *De Clercq ir kt.*, C-315/13, EU:C:2014:2408, 65 punktą jame nurodytą jurisprudenciją).

45 Priemonės, kaip antai numatytos pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinės teisės nuostatose, kuriomis siekiama užtikrinti sankcijų, kurios gali būti skirtos paslaugų teikėjui už darbo teisės aktų pažeidimą, veiksmingumą, gali būti pripažintos galinčiomis užtikrinti tokių tikslų įgyvendinimą.

46 Dėl tokių teisės nuostatų proporcingumo jomis siekiamiems tikslams, pirma, pažymėtina, kad jose kompetentingoms valdžios institucijoms numatyta galimybė įpareigoti užsakovą sustabdyti mokėjimus paslaugų teikėjui ir pervesti už darbus dar nesumokėto atlyginimo dydžio garantiją, jeigu kyla „pagrįstas įtarimas, kad padarytas administracinis nusižengimas“ pažeidus nacionalinės darbo teisės aktus. Taigi šiomis teisės nuostatomis tokių priemonių leidžiama imtis net prieš kompetentingai valdžios institucijai konstatuojant administracinį nusižengimą, atskleidžiantį sukčiavimą, visų pirma, socialinės rūpybos srityje, piktnaudžiavimą ar praktiką, galinčią pakenkti darbuotojų apsaugai.

47 Šiose teisės nuostatose nenumatyta paslaugų teikėjo, dėl kurio kyla toks pagrįstas įtarimas, galimybė iki šių priemonių patvirtinimo pateikti paaiškinimus dėl jam inkriminuojamų pažeidimų.

48 Galiausiai svarbu pažymėti, kad, remiantis pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nacionalinės teisės nuostatomis, garantijos, kurią atitinkamų paslaugų gavėjas gali būti įpareigotas sumokėti, dydis atitinka priemonės patvirtinimo dieną už darbus dar nesumokėtą atlyginimą. Kadangi kompetentingos valdžios institucijos gali nustatyti garantijos dydį neatsižvelgdamos į galimus statybos darbų trūkumus ar kitus paslaugų teikėjo pažeidimus, padarytus jam vykdant statybos rangos sutartį, šis dydis gali viršyti – kartais smarkiai – sumą, kurią užsakovas paprastai turėtų sumokėti už atlikus darbus.

49 Dėl kiekvienos iš trijuose pirmesniuose punktuose nurodytų priežasčių nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, turi būti pripažintos viršijančiomis tai, kas būtina norint pasiekti tikslus apsaugoti darbuotojus, kovoti su sukčiavimu, visų pirma, socialinės rūpybos srityje, ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui.

50 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: SESV 56 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis valstybės narės teisės nuostatas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurias kompetentingos valdžios institucijos gali įpareigoti šioje valstybėje narėje įsikūrusį užsakovą sustabdyti mokėjimus kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam savo kontrahentui arba sumokėti dar nesumokėtos statybos darbų kainos dydžio garantiją, skirtą baudos, kuri gali būti skirta šiam kontrahentui, jei bus nustatyta pirmosios valstybės narės darbo teisės pažeidimų, sumokėjimui užtikrinti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

SESV 56 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis valstybės narės teisės nuostatas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurias kompetentingos valdžios institucijos gali įpareigoti šioje valstybėje narėje įsikūrusį užsakovą sustabdyti mokėjimus kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam savo kontrahentui arba sumokėti dar nesumokėtos statybos darbų kainos dydžio garantiją, skirtą baudos, kuri gali būti skirta šiam kontrahentui, jei bus nustatyta pirmosios valstybės narės darbo teisės pažeidimų, sumokėjimui užtikrinti.

Parašai.